

εξελίσσεται κυρίως στην αθηναϊκή συνοικία, πού ακριβώς στις αρχές της δεκαετίας του 50 αρχίζει νά σχηματίζεται από τά πιά ετερόκλητα πληθυσμιακά στοιχεία και προσπαθεί νά διαμορφώσει τό δικό της πρόσωπο. Ἡ προσπάθεια βέβαια αὐτή θά βουλιάξει τελικά μέ τήν εισβολή τῆς αντιπαροχῆς πού δέν ἐξαντλεῖται σέ κατεδαφίσεις καί ἀνεγέρσεις ἀλλά φτάνει καί στήν ἀντιπαροχή συνειδησῶν καί νοοτροπίας. Μέ μιὰ ἰδιόρρυθμη τοιχογραφία προβάλλει ἀνάγλυφα στό «Οἰκογενειακό Δέντρο» ἡ ἀτμόσφαιρα αὐτῆς τῆς μεταλλαγῆς.

Β. Ἡ ποίηση τοῦ «Οἰκογενειακοῦ Δέντρου» κινεῖται στό μεταίχμιό οὐνεῖρου καί πραγματικότητας. Τό δνεῖρο τροφοδοτεῖται ἀπό καθημερινά σχήματα καί ἀμοιβαῖα ἡ πραγματικότητα παίρνει οὐνεῖρική ἀτμόσφαιρα. Ὁ ποιητής οὐνεῖρεῖται κι ἔτσι ζεῖ, ζυγνῶ κι ἔτσι πεθαίνει:

Όταν

*ὄστοςό ὁ ἥλιος στάζει στήν καρδιά του
ἡ μέρα κουλουριάζεται σ' ἔρπετό
ἡ μέρα μεταλλάζει σ' ἔρπετό
καί κουλουριάζεται
γύρω ἀπ' τόν ἑαυτό της
τρῖζουν τά κόκαλά της
κι ἡ κἀμαρα δέ κόσμο τοῦ βοθοῦ
ἀκατάστατο· σπᾶνε οἱ φλέβες τοῦ ἀέρα
καί γίνονται ὑπόγεια φωτᾶ ἡ μαλλιά
ἀποκεφαλισμένον.*

Ἡ μνήμη, πού ὀπως ἀνέφερα στήν ἀρχή παίξει κυρίαρχο ρόλο σ' ὄλο τό βιβλίό, γεμάτη ψυχολογικά ἐρείπια πετυχαίνει μέσα ἀπό τή νυχτερινή γεωμετρία, μιὰ οὐσιαστική σύνθεση πραγμάτων καί βιωμάτων.

Μνήμη καί οὐνεῖρικός συνειρμός ἀνατέμνον καί φτάνουν σέ ὀριακές ἐνδοσκοπήσεις.

Ἡ ἀποσπασματικότητα τοῦ οὐνεῖρου μεταφέρεται καί στή γραφή ὀπου ὁ ἀφαιρετικός λόγος ἀποκτᾶ μιὰ ἰδιαίτερη βαρύτητα. Ὁ ποιητικός λόγος τοῦ Παπαγεωργίου ἀνακαλεῖ τό ποιητικό ἐργαστήρι τοῦ Σεφέρη. Κατεργασμένος στό ἔπακρο τροφοδοτεῖται ἀπό ἕνα ὑπόγειο ἐσωτερικό ρυθμό καί καταξιώνει μέ τήν ἐκφραστική του ἐνέργεια τή θαυμαστή σύλληψη τοῦ θέματος.

Χριστόφορος Λιοντάκης

*** Ἀντώνη Φωστιέρη: Σκοτεινός
* Ἐρωτας Κέδρος 1978**

Εἶναι πολύ δύσκολο νά μιησει κανεῖς γιά ἕναν ποιητή καί μιὰ ποίηση τόσο συνολική ὀπου ὁ κάθε στίχος ἀποτελεῖ ταυτό-

χρονα μιὰ συμπύκνωση τοῦ ποιήματος ὀπου ἀνήκει, ἀλλά μπορεί ν' ἀναλυθεῖ καί σ' ἕνα ποῖημα διαφορετικό ἀπ' αὐτό ἐνῶ περιέχει δυνάμει ὀλους τοῦς ἄλλους στίχους καί τά ποῖηματα τοῦ βιβλίου. Ἐνα θερμό καί σφιχτό ἀγκάλιασμα ποιητικῶν αἰσθήσεων καί φιλοσοφικῶν ἐνοιῶν, αὐτόνομον ὑπαρξιακῶν καταστάσεων καί γηγενῶν ποιητικῶν δυνάμεων πού δέν δηλώνεται τόσο ἀπό τήν προτομασμένη ἀπό βαθύτατες ἀντίδρομες δυνάμεις, ὀστε νά γίνεται ἀναπόφευκτη, ἐπανάληψη ἴδιων λέξεων, ἡ καί στίχων μερικῆς φορῆς, ὀσο ἀπό μιάν ἐνιαῖα ὀραση πού διατρέχει τά ποῖηματα αὐτά. Ποῖηματα πού οἰκοδομοῦν ἕνα αὐστηρό, ἀκέραιο, αὐτοδύναμο σύμπαν, ἕναν «κόσμο ἐν κόσμῳ» —ἀν μπορεί νά εἰπωθεῖ— καί πού κάποιον τόν λέξη δέν πλειοδοτεῖ τό ποιητικό αἰσθημα πού τόν γέννησε. Ὁλες ὑπάρχουν σ' ἀκριβή ἀναλογία μέ τό γεγονός τοῦ «ὑπάρχειν» καί τῶν πῖο οὐσιωδῶν του συνεκφορῶν, πού στήν περίπτωση τοῦ «Σκοτεινοῦ Ἐρωτα» ταυτίζονται μέ τό ποιητικό αἰσθημα αὐτό καθαυτό. Μέσα στήν περιπτωσιολογική ποίηση τῶν ἡμερῶν μας, ὀπου ὁ ἀντικαταστῶς κόσμος τῶν πῖο κοινόχρηστων ἀντικειμένων εἰσβάλλει ἀκάθεκτα μέ τήν πρόθεση νά συστήσει μιὰ «νέα γλώσσα», ὁ Φωστιέρης ἐμφανίζεται ἐραστής τῆς «πρώτης ἔλης» τοῦ κόσμου, ὀπως τέτοια παραμένει πάντοτε παρά τίς ἀλλαγές πού συντελοῦνται στήν ἐπιφάνεια καί πού τήν ὀλη αὐτή ποιητικά τήν ἀνακινεῖ καί τή διατυπώνει ὀστε τά ἐφιαλτικά του ὀράματα νά γίνονται ἡ μόνη ὑπαρκτή καί δικαιομένη πραγματικότητα. Οἱ ἀποκαλύψεις πού πραγματοποιεῖ μιᾶς καθημερινῆς καί ἀδιάφορης πραγματικότητας φθάνουν σέ τέτοιο βάθος ὀστε νά καθλώνουν μ' ἕναν τρόπο ποιητικά συγκλονιστικό τά πρῶτα κέντρα καί τά κινουῦντα αἷτια καί ν' ἀποδείχνουν πόσο πλασματική εἶναι ἡ εἰκόνα αὐτῆς τῆς πραγματικότητας σέ σχέση μέ τίς δυνάμεις πού τήν δημιουργοῦν. Θά πρέπει νά ὑπάρχει πῖσω του μιὰ ἰσχυρή φιλοσοφική παιδεία —πού καταχτιέται— γιά νά κατορθωθεῖ σέ συνδυασμό μ' ἕνα ποιητικό τάλαντο —στοιχεῖο δωρεᾶς— αὐτή ἡ αὐτοθεμελίωση τοῦ κόσμου πάνω στό μηδέν καί ἡ ἐκτίναξή του μέσα στοῦς μαϊανδρους λογῆς φιλοσοφικῶν καταχτήσεων, ὀστε οἱ εἰκόνας του νά ἔχουν τή δύναμη μιᾶς πραγματικῆς κοσμογονίας, μιᾶς δόνησης συμπαντικῆς πρῖν ὀμως συνειδητοποιήσουν τόν ἑαυτό τους ὀς τέτοιο καί πού ἔχουν τόν ἴδιο τόν ποιητή κέντρο, φορέα καί πηγῆ τους.

Μιὰ ἀμφισβήτηση ριζική, ἀμφισβήτηση τῆς οὐσίας καί ὀχι τῶν φαινομένων διαποτίζει τό ποιητικό σύμπαν τοῦ Φωστιέρη, ὀπου οἱ ἀντίθετες δυνάμεις ἀσκοῦνται συχνά μέσα ἀπό τήν ἴδια λέξη, ὀπου τά πράγματα τά ἴδια

είναι ταυτόχρονα ό έαυτός τους, τό αντίθετό τους και ή άναίρεσή τους, τά ποικίλα τους κάτωπιτρα για τήν άπατηλή έπαλήθευσή τους. Άμφισβήτηση στίς ριζές τής ύπαρξης πού είναι ό λόγος, στήν ίδια τή συνειδητοποίηση του έαυτου και του κόσμου ως τέτοιου κι όχι διαφορετικού, πού σέ στιγμές πλήρους αυτοεξουθένωσης θ' άναφανήσει σαρκάζοντας τό χειρότερο πού θά μπορούσε να περιμένει: «παιχνίδια μέ τ' άλφάβητο». Όλα τά πράγματα ύπάρχουν μέσα σέ μία προ-ύπαρξη, σέ μία προ-βίωση πού είναι ταυτόχρονα ή άνυπαρκτή προβολή τους στό μέλλον και ή άπουσία τους στό παρελθόν, μέσα σ' ένα στατικό χρόνο πού έξισούται μέ μίαν άπειρη δυνατικότητα για κάθε αντίδραση, παράλληλη, συμπλεκτική κίνηση πού κι αυτή τελικά παραμένει άπραγματοποίητη από τήν άδυναμία τής γλώσσας να τήν εκφράσει. Η άμφισβήτηση τής γλώσσας είναι, νομίζω, από τά πιο χαρακτηριστικά στοιχεία τής ποίησης του Φωστιέρη, όχι εξαιτίας τής άπερίφραστης «δήλωσης» πού ύπάρχει στό τελευταίο ποίημα, «Στους κριτικούς», «Λυπάμαι πού μάλλον μιλάω μία γλώσσα νεκρή», αλλά όπως φανερώνεται σέ πλήθος ποιημάτων μέ μίαν έρωτηματικότητα ως προς τίς πιο στοιχειώδεις προσκυρώσεις της ή μέ μίαν έξαφάνιση άναντηρητων πραγμάτων από τήν άδυναμία τους να όνομαστούν. Θά είχε ένδιαφέρον και ως ποιητικό πείραμα και ως διερεύνηση πάνω στην ίδια τή γλώσσα, ό ίδιος ό ποιητής ή κάποιος άλλος, να προσπαθήσει να συλλέξει τους στίχους —άν μπορεί, βέβαια, να γίνει αυτή ή άποσωμάτωση— πού φανερώνουν τήν αυτοσχηματοποίηση τής γλώσσας για να ύπάρξει, τή σύμφυτη μέ τήν έννοια και ένέργεια της αυτοδιάβρωση και αυτοϋπονόμευσή της. Έτσι ή ύπαρξη θέτει «έξ ύπαρξης» τίς λέξεις για να ' αναγνωριστει μέσα στό χάος, μέ προ-δικασμένο τό μέλλον από τό παρελθόν της, άφου «δλα τ' άλφάβητα του κόσμου έχουνε λιώσει/δλες τίς λέξεις κι δλοι οι στίχοι έχουν τελειώσει». Σ' αυτή τήν άμφισβήτηση τής γλώσσας αναγνωρίζω τό γεγονός ότι ό Φωστιέρης δέν είναι ό ποιητής των καθημερινών αισθηματικών και ψυχικών περιπετειών και μεταπτώσεων, όσο κι άν εκφράζουν ανθρώπινες καταστάσεις ή είναι καθεαυτές σημαντικές, γιατί οι άλλοι ως προϋπόθεση του ψυχικού βίου είναι άνυπαρκτοι στην ποίηση του, τους συναντά στό σύνορο τής έξωκοσμικής τους παρουσίας ως ύλης ύποκειμένης σ' ένα τελειωτικό μετασχηματισμό πού δέν έχει να κάνει μέ τίς δώθε μεταλλαγές του. Ούτε ένας στίχος πού να είναι θρηγός, οίμωγη, σπαραγμός για τήν αλλοίωση και φθορά των αισθητών πραγμάτων. αλλά μία άνταρσία και άμφισβήτηση

για τήν άδιευκρίνητη κατάληξη τους. Μ' ένα φωτισμό πού του παρέχει τό «έπέκεινα» και πού βαθύτατα μηδενιστής τόν άπορρίπτει κι αυτόν, συνθέτει τό κοσμικό του μαύρο για να φτάσει, άφου δέν ύπάρχει όργανο να εκφραστεί ότιδήςποτε, σ' έναν έρωτα του σκότους, σ' ένα σκοτεινό έρωτα, αυτό τό σκότος πού τό άναγνωρίζει ως τή μόνη δύναμη στον κόσμο κι άν άκόμη έπαυε να όνομάζεται έτσι και πού για να τό ζωγραφίσει, μέσα άπό στίχους άληθινά συγκλονιστικούς, χρησιμοποιεί μόλις άντικείμενα του γνωστού μας αισθητού κόσμου και πού ή έντευχη τοποθέτησή τους κάνει άκόμη πιο έφιαλτικές τίς ήδη άμετάτρεπτες διαστάσεις του ένιαίου μαύρου. Ένα κοσμικό και ύπερβατικό μαύρο πού τό διαπερνούν σάν άστραπές τά ποιήματα, ποιήματα πού μπορεί να είναι ή άναρθρη κραυγή του προκατακλυσμαίου ανθρώπου ή ό περίτεχνος λόγος του «πολιτισμένου» άφου μέσα στην άνυπαρκτή, άκίνητη έννοια του χρόνου όλα προσεγγίζονται και συγχωνεύονται, έτσι, καθώς μάς τό λέει κι ένας του στίχος «κι όλα χοχλάζουνε στό άγιο μαύρο», μαύρο πού ό ποιητής τό αγαπά, τό επικαλείται κι αφήνεται τελικά σ' αυτό όπως ναι τό διευκρινίζει ή παράθεση ως μόνου στα ποιήματά του ενός άποσπάσματος από τόν «Αίαντα» του Σωφοκλή: «ίώ/σκότος, έμόν φάος, Έρεβος ώ φαεννότατον, ως έμοί/Έλεσθ', Έλεσθέ μ' οϊκήτορα, Έλεσθέ με./». Άφου όλα ύπάρχουν μέσα στό μαύρο κι ή ήδονή δέν προκαλείται παρά από τή διάκριση των πραγμάτων πού είναι μία κατάσταση πλαστή για να έμπορευματοποιείται εύκολα ό κόσμος ένώ πνευματικά δέν δικαιολογείται παρά τό στοιχείο της παραδοχής των πάντων κι όχι τής ήδονής τους άπ' αυτά, ό μακρινός του προπάτορας Ηράκλειτος μέ τό «Έν τό πάν» θ' αναγνώριζε τή συνέχειά του στό στίχο του Φωστιέρη «Μιά μάζα όλα στό γλυκό γαλάζιο» κι ό όχι πολύ παλιότερος του Ρονσάρ θ' αναγνώριζε μία σύγχρονη έκδοχή του δικου του στίχου «Γιατί ό έρωτας και ό θάνατος δέν είναι παρά τό ίδιο πράγμα» σ' ένα στίχο από τό ποίημα «Ό έρωτας» πού γίνεται αυτός «Ένα παιδί βγαλμένο μόλις/ Άπ' τόν τάφο».

Μέσα σέ μία ποίηση πού από τή φύση της έχει κάτι τό μεγάλο, ό Φωστιέρης άποφυγε τόν κίνδυνο των μεγάλων λόγων —πού άν ύπήρχαν θά τόν κατατομούσαν κυριολεκτικά, γιατί σέ μία ποίηση μέ τόσους ψηλούς στόχους άν τά εκφραστικά της μέσα δέν ήταν στό επίπεδο πού αυτοτοποθετείται, θά έκαναν άμέσως αισθητότατη, παρά σέ όποιαδήποτε άλλη ποίηση, τήν άπόσταση άνάμεσα σέ μία θεωρητικά έπεξερασμένη σύλληψη και τό βίωμα πού άπαιτείται για να ' άποδειχτεί, άνάμεσα στό δράμα και τό λόγο πού έπιθυμεί να

τό ντύσει. Ἄν ἦταν τὸ μόνο μιά «περιπέτεια λέξεων» θ' ἀπόμειναν ξεκρέμαστες χωρὶς αὐτὲς τὶς φανερές καὶ μυστικὲς ἀλληλουχίες καὶ διασυνδέσεις πού παρατηρεῖ κανεὶς τώρα ἀπὸ στίχο σὲ στίχο, ἀπὸ ποίημα σὲ ποίημα, μ' ὅποια σειρά κι ἂν τὰ διαβάσει, ἀνάκατα, ὅπου κι ἂν ἀνοίξει τὸ βιβλίο, ὅπου κι ἂν ρίξει τὸ μάτι του. Μὲ συνέπεια οἱ λέξεις «μαῦρο» καὶ «θάνατος» πού μ' αὐτὲς ἀρχίζει καὶ τελειώνει τὸ βιβλίο νά μὴν τὸ ὀριοθετοῦν μόνον ἐξωτερικά, ἀλλὰ μαζί μ' ὅλες τὶς ἄλλες ἀντίστοιχες, συνώνυμες ἢ ἀντιθέτες τους πού περικλείουν, νά διατυπώνουν μιά ποιητικὴ αἴσθηση τοῦ κόσμου, ἰδεολογία θά λέγαμε καλύτερα, πού μιά συνειδητὴ βαθιά δραματικὴ τὴ μεταβάλλει σὲ στοιχεῖο πνευματικῆς, ἀλλὰ καὶ βιολογικῆς—καθὼς φαίνεται—περιπέτειας. Ἄν καὶ ποίηση βαθύτατα φιλοσοφική, παραμένει μιά ὑπαρξιακὴ σπουδὴ τῆς γλώσσας καθὼς σὲ πλῆθος ποιημάτων (καὶ θ' ἀναφέρω ἐδῶ τὰ «Ἀέρινο ἄπειρο», «Ἐμπρηστικὸ ποίημα», «Μαγικὴ εἰκόνα», «Λεξιμαγείες», «Τὸ ποίημα») ἀναλύονται ὡς τὶς ἐσχαιτιὲς τους οἱ ἐκφραστικὲς δυνατότητες τῆς γλώσσας, τῆς γλώσσας ὡς φορέα ἐννοιῶν, εἰκότων, ἤχων, παρηχησέων, πραγμάτων πού τελικά γίνονται ἢ ἴδια ἢ ὑπόστασὴ τῆς, ἔτσι ὅπως ἀνατρέπονται οἱ παραδομένοι κανόνες γιὰ ν' ἀποκαλυφτεῖ μέσα ἀπὸ ἀκαριαῖες ποιητικὲς διατυπώσεις ἢ βαρῆτητα τῶν τυχαίων ἢ ἀπλὰ ἠχητικῶν συνδυασμῶν τῆς ἢ τῆ τυχαίωτα τῶν λογικῶν τῆς σχημάτων πού φτάνει τελικά σὲ μιά καθάριση τοῦ ἴδιου τοῦ λογικοῦ οἰκοδομήματος μὲ τὸ ποίημα «Λογικὴ εἶσαι τὸ τέλος», χρησιμοποιώντας τὰ ἴδια τὰ μέσα τῆς λογικῆς γιὰ νά τὴν ἐξοντώσει, ὅπως σ' ἓνα ἄλλο ποίημα «Τὸ τραῖνο» χρησιμοποιοῦναι τρόπους τῆς μεταφυσικῆς γιὰ νά τὴ σαρκάσει. Ἀντίθετος τοῦ Παπαδίτσα τοῦ ξαναβαφτίζει στὴν ἀπελπισία του τὸν κόσμο ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μῆπως ἔτσι καὶ λάμψει καινούργιο τὸ παλιὸ του νόημα, ὁ Φωστιέρης δὲν ἐμποδίζεται μετὰ ἀπὸ μιά συνειδητοποίηση τοῦ κόσμου ἐξ ὑπαρχῆς νά καταφύγει στὴν ἴδια μὲ τὴν παλιά ὀνοματοδοσία, πού μάλιστα ἔχει τώρα πιά ὀνόματα ἰσοσταθιστῆ ἀφοῦ τὸ γνωστὸ περίγραμμα τῶν πραγμάτων πού μᾶς ἀποσαφηνίζει, ἔχει ὡς προϋπόθεση τὸ πέρασμά μας μέσα ἀπὸ μίαν ἄβυσσο: «Αὐτὴ ἡ εὐθεία βγάζει πρὸς τὸ σπιτί μου/Ἐτούτῃ ἢ νύχτα εἶν' ἡ δροσιά τοῦ κόσμου/Ἡ γῆ εἶναι γῆ τὸ σύννεφο εἶναι σύννεφο/Ἡ πίσω ὄψη τῶν πραγμάτων εἶν' ἡ ποίηση/Κι ὅλα μαζί τὸ πλκτικὸ χαμόγελο/Στὸ ἀνελέητο χουμόρο τοῦ παντός» Κι ἂν προσωπικὰ εἶχα νά διαλέξω ἓναν ἢ δύο στίχους ἀπὸ τὸν «Σκοτεινὸ Ἔρωτα», ὄχι πιά σάν τὸ λόγο ἑνὸς ποιητῆ, ἀλλὰ ὡς τὴ συμπίκνωση ἑνὸς οἰκουμενικοῦ δράματος, θά ἦταν ἀσφαλῶς οἱ στίχοι

ἀπ' τὸ ποίημα «Τὸ πάρτυ», «Νιώθω πὼς εἶμαι ὁ ἄμνος τῆς μοναξιάς/Ἡ εὐδαιμονία τοῦ κενοῦ μὲ συγκλονίζει», πού δὲν εἶναι μιά προσωπικὴ διαπίστωση, ἀλλὰ ἐκφράζει μιά βαθιά ἀσθένεια τοῦ αἰῶνα μας, ὅπου ὁ ποιητῆς καὶ ὁ λόγος του δὲν εἶναι πιά τὸ κέντρο τοῦ κόσμου, κι αὐτὴ ἡ συνειδητὴ τῆς ἀπομόνωσης καὶ τῆς μοναχικότητας περνᾶ στὰ σύνολα τῶν ἀνθρώπων ἀφοῦ αὐτὸς πού θά τοὺς ἔνωσε μὲ τοὺς κοινούς μύθους πού θά πλαστούργουσε ἔχει καθαιρεθεῖ ἀπὸ τὴ θέση του. Ἔτσι εἶναι ὁ ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνα μας ὅταν ὁ ποιητῆς λέει «Κι ἂν ἦταν κάτι νά μπορούσα νά πιστέψω θά 'μουν ἄτρωτος» ὅσο κι ἂν ὁ τελευταῖος μέσα στὴν ἀλαζονεία τῆς «ἄφ' ὕψηλο» δημιουργίας του μπορεῖ νά λογαριάζει τὸν ἑαυτὸ του ὡς δεῖχτη ξεχωριστῶν πραγμάτων. Ποίηση-μαρτυρία τῆς ἐποχῆς μας ὁ «Σκοτεινὸς Ἐρωτας» μέσα ἀπὸ τὶς πιὸ ἀδιάβλητες καὶ αἰώνιες συντεταγμένες τοῦ ἀνθρώπου, ἕνας «ὀδηγός» πὼς μπορεῖ νά ζεῖ ἐξοικειωμένος «πρακτικά» ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ μυστήριό πού εἶναι καὶ πού τὸν περιβάλλει, μὲ μιά ὑπέρτατη ἀήδονή, χάρι σὲ μιά καινούργια δραση, τὶς ἀγωνίες του καὶ τὶς ἀνησυχίες του πᾶς νά καταφάσκει στὰ τρομακτικὰ πού ἀνακαλύπτει μέσα του μὲ τὴν ἀποδεκτικότητα πού διατηρεῖ στὰ φυσικὰ γεγονότα. Κι αὐτὰ ἀπὸ ἓναν ποιητὴ πού ξεκίνησε μ' ἓνα «Μεγάλο ταξίδι» γιὰ νὰ ταυτιστεῖ αὐτὸ ἀργότερα μὲ τοὺς «Ἐσωτερικοὺς χώρους» καὶ νά δοθεῖ τελικά σ' ἓναν «Σκοτεινὸ Ἔρωτα» πού εἶναι ἢ ἴδια ἢ «Ποίηση μὲς στὴν ποίηση».

Θανάσης Θ. Νιάρχος

Γ.Ξ. Στογιαννίδης: Ἐσωτερικὴ Ἐπένδυση, Σκαπτή Ὑλη 1977

Ὁ Γ.Ξ. Στογιαννίδης ἀνήκει στὴ χορεία ἐκείνων τῶν ποιητῶν πού κύριο χαρακτηριστικὸ τους εἶναι ἡ ἀνανέωση τῆς γραφῆς καὶ ἡ ἐμβάθυνση σὲ θέματα ἐσωτερικότερα. Ἀπὸ τὰ «περιστέρια στὸ φῶς» πού ἦταν ἡ πρώτη του παρουσίαση τὸ 1949 στὰ γράμματα, μέχρι καὶ τὴν «Ἐσωτερικὴ Ἐπένδυση», ὁ Στογιαννίδης παραμένει πιστός, σταθερός στὸ γράψιμό του καὶ τὸ ἀντικείμενό του. Καὶ πράγματι ὁ,τι τὸν χαρακτηρίζει καὶ τότε, τὸν χαρακτηρίζει καὶ τώρα. Ἀνοίγοντας κανεὶς τὴν «Ἐσωτερικὴ Ἐπένδυση» βλέπει, ὁ ποιητῆς νά εἶναι εὐρηματικὸς στὴ θεματογραφία του (ἡ νύχτα τῶν γερόντων, δύσκολο παρ-κάρισμα, κ.λπ.) καὶ σύγχρονος στὴ γραφὴ του, κάτι πού δύσκολα πετυχαίνεται. Μιά θεματογραφία πού ρίχνει τὸ μάτι τῆς στίς πιὸ ἀπίθανες γωνίες, καὶ μιά γραφὴ πού ἐναλλάσσεται καὶ τὴν ἀκολουθεῖ χωρὶς νά φοβᾶται